

**АКСІОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ
В АНГЛОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ**

А. М. Недосека, студентка;

Ю. В. Косенко, канд. філол. наук, доцент

Сумський державний університет,

вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007, Україна

У статті подано аналіз аксіологічного компонента у складі фразеологічних одиниць як засобів надання оцінки в англomовному художньому дискурсі. Виявлено функціональний потенціал фразеологізмів з позитивним та негативним оцінним компонентом, визначено семантичний аспект відображення аксіології у фразеології англійської мови. Визначено семантичний аспект відображення аксіології у фразеології англійської мови. Розглянувши принципи вживання фразеологічних одиниць в англomовному художньому дискурсі, стало очевидним, що всі фразеологізми, які характеризують об'єкт, мають аксіологічні властивості. У статті описано сутність позитивного та негативного оцінного компонента в лінгвістиці. Визначено, що перевагу негативної оцінки можна пояснити тим, що більшість фразеологічних одиниць має антропоцентричну спрямованість – тобто в основному дають негативну характеристику людини, її фізичного та психічного стану, її поведінки та життєдіяльності.

Ключові слова: аксіологія, оцінка, фразеологізм, художній дискурс.

Сучасний стан розвитку лінгвістики характеризується посиленням інтересом до маркерів оцінного ставлення людей один до одного та засобів урегулювання міжособистісних стосунків мовців у процесі комунікативної взаємодії. Одним із найважливіших напрямів розвитку сучасної лінгвістики є дослідження сутності оцінності та способів вираження оцінних значень мовними засобами. Відносно новою проблемою, пов'язаною з вивченням фразеологічних одиниць, є визначення зв'язку семантики фразеологізмів з оцінкою.

Аксіологічна трактовка лінгвістичної та логічної категорії оцінки, проблематика ціннісної картини світу, а також тлумачення оцінності досить широко подані в працях сучасних вітчизняних та зарубіжних учених [1 - 9].

Об'єктом дослідження є фразеологічні одиниці англomовного художнього дискурсу на позначення позитивної або негативної оцінки. **Предметом дослідження** є аксіологічні характеристики англійських фразеологічних одиниць як засобів вербалізації позитивної або негативної семантики. **Мета** статті полягає у встановленні та описі семантики фразеологічних одиниць на позначення позитивних та негативних оцінок у сучасному англomовному художньому дискурсі.

Методи дослідження зумовлені метою статті. Зіставний метод слугував основою для виявлення позитивного та негативного значення у семантиці фразеологічних одиниць англійської мови. За допомогою лінгвокультурологічного аналізу простежено специфіку національної емоційної картини світу носіїв англійської мови, з'ясовано вплив національно-культурних чинників на виникнення фразеологічних одиниць. Методи фразеологічної ідентифікації та фразеологічного опису дозволили здійснити дослідження аналізованих фразеологічних одиниць. Семантичний аналіз застосовувався для дослідження значеннєво-змістових характеристик фразеологічних одиниць. За допомогою методу компонентного аналізу було встановлено семантичний обсяг досліджуваних фразеологічних одиниць, визначено інтегральні та диференційні семи у значенні фразеологічних одиниць. Метод кількісного аналізу використовувався для виявлення переважної більшості фразеологічних одиниць із негативними аксіологічними характеристиками.

Проблема оцінності детальніше опрацьована в лексичній системі мови, ніж у фразеологічній. Цим пояснюється активна зацікавленість учених дослідженням оцінного компонента у складі фразеологічних одиниць. Фразеологія надає винятково багатий матеріал для аналізу аксіологічних закономірностей та зафіксованих у мові стратегій оцінювання, оскільки фразеологізм сам по собі вже містить великий об'єм додаткової інформації про характер вчинків або поведінки людини.

Таким чином, **актуальність** теми зумовлена відсутністю вичерпних досліджень репрезентації аксіологічних характеристик фразеологізмів в англomовному художньому дискурсі.

Оснoву лінгвістичних пошуків, присвячених дослідженню явища аксіологічності, які проводять на всіх рівнях мови і мовлення, складає методологічна основа аксіології, центральне місце в якій займає поняття «цінність» та його безпосередня реалізація в оцінці об'єктів навколишньої дійсності.

Ціннісне ставлення людини, тобто оцінний аспект взаємодії дійсності та людини, знаходить своє відображення та закріплюється в мові, в мовних структурах, на рівні значень слів, словосполучень, речень тощо. У процесі спілкування, висловлюючи свою думку або розповідаючи про якісь події, людина не може цілком абстрагуватися від свого ставлення до висловлюваного і так чи інакше виражає свою думку. Зв'язок мови з життям і психологією людини перш за все проявляє себе у формуванні категорії оцінки.

Аксіологія – це філософське вчення про цінності, що вивчає структуру ціннісного світу, сутність цінностей та їх місце в реальності [5, с.12]. Феномен мовної оцінки є найбільш неоднозначним явищем, яке прямо або опосередковано відображене у філософській парадигмі пізнання, і отримує безліч науково-лінгвістичних інтерпретацій свого значення, структурного статусу та функціональних характеристик.

Центральне поняття аксіології – цінність, яка, характеризуючи людський вимір суспільної свідомості, є реальним вектором людської поведінки, що формує життєві та практичні орієнтири людей. З одного боку, цінність – елемент об'єктивної реальності, що існує незалежно від мислення людини. З іншого боку, цінності не можуть виникати поза свідомістю і відповідно, суб'єктивною пізнавальною діяльністю, оскільки цінність є усвідомленою якістю. Єдиним логічним поясненням сутності цінності є те, що вона – це вираження суб'єктно-об'єктного ставлення до світу, яке виникає не лише на основі знання та інформації, а й власного життєвого досвіду колективного представника певної мовної спільноти, під яким слід розуміти певний соціум різних рівнів спілкування. Класичним у цьому розумінні є визначення цінності [10]: «цінність – це не властивість предмета як такого, а відношення відповідності цього предмета думці (висловленому за допомогою мови бажанню, прагненню тощо).

Оцінка – це компонент у семантичній структурі мовної одиниці, інформація про позитивну або негативну характеристику об'єкта, про схвальне або несхвальне відношення до об'єкта. Ця оцінка виражена засобами мови. У структуру оцінки входить три обов'язкові компоненти: суб'єкт, оцінка, об'єкт. Результат процесу оцінювання – оціночне висловлювання, яке має об'єктно-суб'єктний характер [1]. Така схема є універсальною, спрацьовує в процесі оцінювання будь-якого об'єкта будь-яким носієм мови, тому носить загальнолюдський характер.

Оцінка виступає однією з основних категорій дійсності. Людина аналізує оточуючу дійсність, предмети, явища, якості та дії. Людина, разом з її думками, вчинками та почуттями також піддається аналізу. Таким чином, майже всі предмети можуть стати об'єктами оцінки. Будь яка оцінка базується на людській системі цінностей, тобто на співвідношенні добра та зла, користі та шкоди та ін.

В оцінці постійно взаємодіють суб'єктивний та об'єктивний фактори. Так, суб'єкт виражає оцінку як на основі власних емоцій, так і з урахуванням соціальних

стереотипів, об'єкт оцінки також враховує об'єктивні властивості та властивості, які можуть бути оцінені, виходячи з уподобань індивідуального суб'єкта.

Критерії оцінки залежать від норм суспільства й тісно пов'язані з його стереотипами. Аксиологічна шкала, на якій базується оцінка, включає два полюси: “добре” – “погано”. Між ними перебувають оцінні слова, що виражають позитивну чи негативну оцінку тією чи іншою мірою [10, с.9]. Підгрунтя оцінки орієнтоване на когнітивну сферу мовця, воно відображає знання особи, що формуються зв'язками ментальної й соціальної природи навколишньої дійсності. Вибір підгрунтя оцінки співвідноситься з поняттям цінностей, які перебувають у діалектичному зв'язку з категорією оцінки: цінність – це критерій оцінки, але сама цінність доступна лише через оцінку.

У найзагальнішому визначенні під цінністю, або добром, прийнято розуміти все, що є об'єктом бажання, потреби, цікавості тощо. Іншими словами, цінність сприймається як дещо позитивне і водночас нормативне й еталонне, а оцінка виступає результатом порівняння з еталоном. При цьому цінність й оцінка – це два полюси в системі об'єктно-суб'єктних відношень: цінність характеризує об'єкт у його стосунках до суб'єкта, а оцінка – ставлення суб'єкта до об'єкта.

З погляду аксіології, як певний стандарт цінності виступає саме висловлювання, а відповідність цього висловлювання реальній ситуації характеризуватиметься такими аксіологічними поняттями, як “добре – байдуже – погано” або “краще – рівноцінно – гірше”, які є неодмінними структурними компонентами оцінних висловлювань [3, с.58]. Ці поняття використовують для характеристики абсолютної (критерієм порівняння є певна фіксована норма) або відносної (порівняння конкретних цінностей між собою, при якому критерієм є одна з цінностей) цінності об'єкта й утворюють дві незалежні системи аксіологічних координат, у яких суб'єкт робить свої оцінки.

Найчастіше оцінку в мові розглядають як оцінний компонент лексичного значення. Такі дослідження є досить закономірними, оскільки саме лексеми як основні одиниці передачі змісту конкретних та абстрактних сутностей зовнішнього світу не лише номінують власне оцінні ознаки, а й передають інформацію про предмети, які є об'єктами мовленнєвої оцінки.

На сьогодні більшість дослідників теорії дискурсу визнають оцінку як важливу складову частину цієї специфічної форми передачі змістової інформації. Зокрема, виділяють навіть оцінний дискурс, що репрезентується сукупністю текстів, у яких реалізуються аксіологічні макростратегії, а оцінність створюється під впливом різного роду позамовних факторів: політичних/ідеологічних, ментальних, історичних, культурологічних, психологічних та ін. [11, с.39]. Лінгвісти відмічають також суттєвий вплив аксіологічно орієнтованих за своїм змістовим характером одиниць мови на особливості та характер дискурсу, а також намагаються зробити соціально-ціннісну класифікацію особистості, аналізуючи її манеру ведення дискурсу.

Феномен мовної оцінки є найбільш неоднозначним явищем, яке прямо або опосередковано відображено у філософській парадигмі пізнання, і отримує безліч науково-лінгвістичних інтерпретацій свого значення, структурного статусу та функціональних характеристик. Однозначним є той факт, що філософські та лінгвістичні дослідження у площині аксіологічної оцінки тісно взаємопов'язані й обумовлюють одне одного, оскільки проблеми цінності й оцінки трактують за допомогою аналізу лінгвістичних явищ, пов'язаних з експлікацією оцінки, і навпаки, слова з оцінною семантикою виводять з основних філософських аксіологічних формулювань.

Оцінити – означає висловити думку, судження щодо чогось чи когось як “добре” чи “погано”. Позитивно або негативно оцінюється все, що пов'язане з адресатом, для того, щоб вплинути на його емоційний стан з метою досягнення успіхів у комунікації. Це не означає, що оцінюється сам суб'єкт емоційного стану: він ні

поганий, ні хороший; оцінюється причина його стану як радісна чи сумна, а також стан речей, що викликав певні емоції. Аксіологічно марковані фразеологізми досить влучно передають емоційний стан комунікантів (імпліцитно чи експліцитно), оскільки вони є набагато експресивнішими від лексичних одиниць, маючи образний або порівняльний характер.

На думку Я.А. Барана, фразеологізми, як правило, не визначають нові предмети оточення, а вказують на ставлення до знайомих речей та їх оцінку [12, с.63]. Опис цих речей опосередкований і, разом з тим, влучний та стилістично яскравий. Позначаючи предмет або особу, ознаку, спосіб дії тощо, фразеологізм дає ще й додаткову інформацію про них. Крім того, у структурно-семантичному плані фразеологічні одиниці є складнішими утвореннями, ніж слова, оскільки значення фразеологізму виражається не одним словом, а обов'язковим сполученням двох або кількох компонентів [13, с.193].

У складі фразеологічної одиниці визначаються, як правило, негативний, позитивний та нейтральний компонент фразеологічного значення, в основу якого покладено засудження, схвалення або відсутність чітко виражених характеристик як конотація соціально закоріненої оцінки будь-якого явища [12, с.117]. Асоціативно-образний зв'язок, що лежить в основі непрямої фразеологічної номінації, не тільки сприяє адекватному декодуванню змісту висловлювання, але й виступає стимулом для появи в адресата оцінної та емоційної реакції.

Фразеологізми – це згустки розуму й емоцій, як і мова, отже, наскрізь пронизані враженнями та оцінками. Отже, фразеологізми не лише називають предмети дійсності, вони також є засобом, призначеним для вираження різноманітних оцінних ставлень мовця до того, що відбувається навколо нього чи в його внутрішньому світі. Оцінні значення являють собою інтерпретацію абстрактних оцінних смислів, сукупність яких створює ментальний простір народу; в ньому, з одного боку, відображена реальна дійсність, а з іншого – сформована специфічна ціннісна картина світу.

Важливою ознакою фразеологічного значення слугує оцінне значення, яке притаманне багатьом фразеологізмам англійської мови. Оцінне значення в різних структурах фразеологізмів проявляється по-різному. Під оцінним значенням розуміється позитивна чи негативна характеристика особи чи предмета з точки зору його стійких, постійних якостей, а не випадкових чи тимчасових.

Оцінне значення в різних структурах фразеологізмів проявляється по-різному. Під оцінним значенням розуміється позитивна чи негативна характеристика особи чи предмета з точки зору його стійких, постійних якостей, а не випадкових чи тимчасових. Необхідно розрізняти фразеологізми з власним оцінним значенням і з оцінним уживанням [12, с.149]. Фразеологізми власне оцінного значення володіють цією особливістю постійно, незалежно від умов контексту, а оцінне вживання завжди детерміновано контекстом. Іншими словами, залежно від контексту фразеологізми з оцінним уживанням можуть набувати різних аксіологічних характеристик.

Художній дискурс як різновид мови, що виражає мистецьку форму суспільної свідомості, слугує для художньо-творчої діяльності мовців і має мистецьку сферу поширення. Основна характеристика художнього дискурсу – використання мовних засобів у образно-естетичній функції. Англійський художній дискурс надає винятково багатий матеріал для дослідження аксіологічних характеристик фразеологізмів. Художній дискурс – це дискурс художньої літератури, художніх творів, який характеризується не лише присутністю текстового компоненту, але й наявністю додаткових антропологічних та ідейних чинників впливу на формування думки читача.

В англійській художній літературі часто вживаються фразеологізми на позначення розумових здібностей людини. Вони можуть мати як позитивну, так і негативну оцінку. Наприклад, фразеологічна одиниця *nutty as a fruitcake* ("She's

nutty as a fruitcake. She won't let us go (1, с.172)) має словникове значення “crazy” [14, с.42], і ця негативна семантика залишається такою незалежно від контексту. Позитивною рисою характеру є також сміливість. Для її позначення автори використовують велику кількість фразеологізмів, які, безумовно, мають позитивну оцінку. Наприклад, у реченні “*I have always found it difficult to talk to my boss, but tomorrow I will have to beard the lion in his den when I go to ask for a better job*” (3, с.119) вжито фразеологізм *to beard the lion in his den*, який має значення *to confront someone on his or her own territory* [15, с.28]. За допомогою цього фразеологізму майбутнє переживання героя оцінюється як позитивне, що допомагає йому надати сміливості й наполегливості у вирішенні складної ситуації.

У реченні “*You are an older hand at this than I thought you were*” (2, с.31) адресант позитивно оцінює ситуацію, використовуючи фразеологізм *old hand*, що має словникове значення: *someone who has done a particular job or activity for a long time and who can do it very well* [15, с.53].

Доброта – найкраща чеснота людини, тому для вираження цієї якості, автори в основному вживають фразеологізми. Для її позначення автори використовують велику кількість фразеологізмів, які, безумовно, мають позитивну оцінку: “*He is so gentle. He would never hurt a fly*” (3, с. 244); “*She was good to me, as good as gold*” (4, с.301); “*I couldn't survive in such a mess without my Girl Friday*” (5, с.14).

Фразеологічні одиниці на позначення поведінки людини являють собою одну із найбільш уживаних груп фразеологічного складу будь-якої мови. Ця група фразеологічних одиниць складає значну частину і в системі англійської мови. Їй характерна семантична та структурна своєрідність. Фразеологізми цієї групи яскраво виражають специфічну оцінку навколишнього світу і людини в цьому світі. Важливість аналізу подібних фразеологізмів не можна недооцінювати, адже соціальна поведінка являє собою сукупність або, скоріше, упорядкованість багатьох таких сторін індивідуальної поведінки, котрі пов'язані з культурними нормами.

У реченні “*Stella is our major stumbling block* (5, с. 39)” фразеологізм *stumbling block* означає, що персонаж – це людина, яка заважає діям інших [16, с. 492]. У цьому випадку негативна оцінка не виражена експліцитно, але зрозуміло, що ставлення мовця є негативним.

Фразеологізми дуже вдало можуть передати експресивність вираження почуттів мовця. Замість того, щоб назвати людину просто жадібною, автор використовує цілу синтаксичну конструкцію, яка містить в собі яскраво виражену негативну семантику. У реченні “*He was one of those mean scroungers who grabbed a yard when you gave him an inch*” (3, с.46) актуалізовано контекстуальний трансформ базової фразеологічної одиниці *give him an inch and he will take a mile (a yard, an ell)* [14, с.47]. Цю фразеологічну одиницю можна перекласти таким чином: *дай йому палець – він і руку відкусить* [17, с.84], що досить вдало передає експресивність почуттів мовця. Замість того, щоб назвати людину просто жадібною, автор використовує цілу синтаксичну конструкцію, яка містить в собі яскраво виражену негативну семантику.

Багато фразеологізмів вживається для того, щоб підкреслити осуд. Зокрема вони вживаються для позначення негативної оцінки вподобань або стилю життя людини. Щоб викликати осуд у співрозмовника, в реченні “*She's a bit of a stick-in-mud, my mother*” (2, с.417) вживається фразеологічна одиниця *stick in the mud (not in accord with or not following current fashion* [15, с.304]). Продовжуючи тему негативної оцінки, слід розглянути такі приклади: “*I was ticked off by all of you*” (4, с.109) (фразеологізм *to tick off somebody* означає вивести когось із себе, розізлити [16, с.509]); “*You're enough to try the patience of an oyster*” (6, с. 38) (фразеологізм *to try the patience of an oyster* має словникове значення *to extremely annoy somebody* [15, с.336]).

Варто зазначити, що не всі фразеологічні одиниці можуть мати однозначну оцінку. Залежно від контексту один і той же фразеологізм може набувати різних

аксіологічних характеристик, а інколи навіть і не мати жодних. У реченні “*Rebus hadn't seen much at Craigmillar to justify Bairn's hardman rep; he was a regular soldier, a form-filler and by-the-book investigator* (2, с.154)” вжито базову фразеологічну одиницю *by the book*, яка має значення *following the rules exactly* [15, с.31]. Оцінку цієї фразеологічної одиниці може надати лише сам автор, адже невідомо, чи то позитивна, що герой керується лише вказівками з книжок, чи то негативна.

Складна структура оцінки зумовлює існування різноманітних класифікацій цієї категорії. Варто зазначити, що в лінгвістичній аксіології немає загальноприйнятого розподілу різновидів оцінки. Одним із критеріїв класифікації оцінки є процес встановлення соціокультурної значимості особистості, який передбачає оцінку людини і як окремої, специфічної частки спільноти, і як представника роду людського, що допомагає актуалізувати позитивний чи негативний напрям оцінки.

Фразеологія надає винятково багатий матеріал для вивчення аксіологічних закономірностей та аналізу зафіксованих у мові стратегій оцінювання, оскільки фразеологізм сам по собі вже містить великий об'єм додаткової інформації про характер вчинків або поведінки людини. Таким чином, вияв аксіологічного потенціалу фразеологічної одиниці є вельми важливим для фразеології як науки.

На основі проведеного дослідження було визначено поняття художнього дискурсу, з'ясовано роль аксіології в теорії дискурсу, описано сутність позитивного та негативного оцінного компонента в лінгвістиці, визначено сутність цінностей та їх місце у художньому дискурсі, визначено семантичний аспект відображення аксіології у фразеології англійської мови.

Проаналізувавши триста фразеологічних одиниць, яким властиві аксіологічні характеристики, можна зробити висновок, що більша частина (з них сто сімдесят чотири) вживається на позначення негативної оцінки.

Переважаюче використання негативної оцінки можна пояснити тим, що більшість фразеологічних словосполучень має антропоцентричну спрямованість – тобто в основному дають негативну характеристику людини, її фізичного та психічного стану, її поведінки та життєдіяльності. Позитивні прояви людини сприймаються як відповідність нормі. Негативна оцінка об'єкта сприймається як відхилення від норми та мотивується двома принциповими факторами: по-перше, недосконалість та неспроможність людини до виконання певних дій, її індивідуальні або соціально неприпустимі недоліки та вади, а по-друге, нешанобливе, зневажливе ставлення людини до інших.

Оцінка додає до пропозиційного змісту висловлювання особливий компонент, який тісно пов'язаний з прагматикою процесу комунікації. Будь-яка оцінка передбачає існування певної ціннісної картини світу. Специфіка ціннісного сприйняття світу відображається у багатьох аспектах мови, зокрема у фразеологічних одиницях.

AXIOLOGICAL FEATURES OF PHRASEOLOGISMS IN ENGLISH LITERARY DISCOURSE

A. M. Nedoseka, Student;

J. V. Kosenko, PhD, Associate Professor

Sumy State University,

2, Rymskogo-Korsakova St., 40007, Sumy, Ukraine

The article focuses on the axiological component of phraseological units as a means of evaluation in English literary discourse. It reveals the functional potential of phraseologisms with positive and negative evaluative components, and defines the semantic aspect of representation of axiology in English phraseology. The semantic aspect of axiological representation is defined. Having analyzed the principles of the phraseological units usage in the English literary discourse, it became apparent that all the phraseological units that characterize an object possess axiological properties. The essence of positive and negative evaluative components in Linguistics is specified. It is determined, that the majority of negative assessments can be explained by the fact that most phraseological units are anthropocentrically oriented – they basically give a negative characteristic of a person, his/her physical and mental state, behavior and vital activity.

Key words: *axiology, assessment, phraseologism, literary discourse.*

АКСИОЛОГИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ В АНГЛОЯЗЫЧНОМ ХУДОЖЕСТВЕННОМ ДИСКУРСЕ

А. Н. Недосека, студент ;

Ю. В. Косенко, канд. филол. наук;

Сумский государственный университет,

ул. Римского-Корсакова, 2, г. Сумы, 40007, Украина

В статье представлен анализ аксиологического компонента в составе фразеологических единиц как средств предоставления оценки в англоязычном художественном дискурсе. Выявлен функциональный потенциал фразеологизмов с положительным и отрицательным оценочными компонентами, определен семантический аспект отражения аксиологии во фразеологии английского языка. Рассмотрев принципы употребления фразеологических единиц в англоязычном художественном дискурсе, стало очевидным, что все фразеологизмы, которые характеризуют объект, имеют аксиологические характеристики. В статье описана суть позитивного и негативного оценочных компонент в лингвистике. Определено, что преимущество негативной оценки можно объяснить тем, что большинство фразеологических единиц имеют антропоцентрическую направленность – в основном негативно характеризуют человека, его физическое и психическое состояние, его поведение и жизнедеятельность.

Ключевые слова: аксиология, оценка, фразеологизм, художественный дискурс.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Васильев Л. М. Семантическая категория оценки и оценочные предикаты / Л. М. Васильев // Исследования по семантике : Семантические категории. – М. : Наука, 1996. – С. 55–62.
2. Вольф Е. М. Функциональная семантика оценки / Е. М. Вольф. – М. : Наука, 2006. – 228 с.
3. Ивин А. А. Аксиология : науч. изд. / А. А. Ивин. – М. : Высш. шк, 2006. – 390 с.
4. Космеда Т. А. Аксиологічні аспекти прагмалінгвістики : формування і розвиток категорії оцінки / Т. А. Космеда. – Л. : Львівськ. нац. ун-т ім. І. Франка, 2000. – 350 с.
5. Кузнецова В. Г. Словарь философских терминов / В. Г. Кузнецова. – М. : ИНФРА-М, 2005. – 731 с.
6. Лукьянова Е. А. Оценочные модели как основа тексторождения (на материале общественно-политической публицистики) : автореф. дис. канд. филол. наук / Е. А. Лукьянова. – М. : Московский ун-т, 2004. – 20 с.
7. Forrester M. A. Psychology of Language. A critical Introduction / M. A. Forrester. – London : Sage, 1997. – 372 p.
8. Hernstein B. Contingencies of Value / B. Hernstein // Critical Inquiry. – Oxford : Oxford University Press, 1997. – 35 p.
9. Stevenson Ch. L. Ethics and Language / Ch. L. Stevenson. – New Haven : Yale University Press, 1996. – 164 p.
10. Арутюнова Н. Д. Типы языковых значений: оценка, событие, факт / Н. Д. Арутюнова. – М. : Наука, 1998. – 341 с.
11. Миронова Н. Н. Дискурс – анализ оценочной семантики : учеб. пособие по языкознанию / Н. Н. Миронова. – М. : НВИ-ТЕЗАУРУС, 1997. – 158 с.
12. Баран Я. А. Фразеологія: знакові величини. – В. : Нова Книга, 2008. – 256 с.
13. Ужченко Т. Г. Значення фразеологізму. Походження, будова фразеологізмів / Я. А. Баран // Дидактичний матеріал з української мови. Лексика і фразеологія. – К. : Либідь, 1995. – С. 184–218.
14. Klein V. Cambridge Idioms Dictionary / V. Klein. – Cambridge : Cambridge University Press, 2006. – 503 p.
15. Ayto J. Oxford Dictionary of English Idioms. Third Edition / J. Ayto. – Oxford : Oxford University Press, 2010. – 416 p.
16. Баранцев К. Т. Англо-український фразеологічний словник / К. Т. Баранцев. – К. : Знання, 2006. – 1056 с.
17. Білоноженко В. М. Словник фразеологізмів української мови / В. М. Білоноженко. – К. : Наукова думка, 2003. – 1104 с.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Pearse L. Rosie / L. Pearse. – London : Penguin Books, 1998. – 629 p.
2. Rankin I. Beggar's Banquet / I. Rankin. – London : Orion Books, 2003. – 375 p.
3. Mortimer C. Christmas Proposals / C. Mortimer. – London : Harlequin Enterprises, Limited, 2007. – 384 p.
4. Harris R. The Quality of Love / R. Harris. – London : Arrow Books, 2009. – 408 p.
5. Mansell J. Rumour Has It / J. Mansell. – London : Headline Publishing Group, 2009. – 410 p.
6. Carrol L. Alice in Wonderland & Through the Looking Glass / L. Carrol. – London : Wordsworth Editions Limited, 1995. – 272 p.

LIST OF REFERENCES

1. Vasyliiev, L. M., 1996, Semantic category of assessment and assessment predicates, *Semantics Studies : Semantic Categories*, Nauka, Moscow, p. 55–62.
2. Wolf, E. M., 2006, *Functional semantic of assessment*, Nauka, Moscow, 228 p.

3. Ivin, A. A., 2006, *Axiology : scient. ed.*, Vysshaya shkola, Moscow, 390 p.
4. Kosmeda, T. A., 2000, *Axiological aspects of pragmalinguistics : Formation and development of the category of assessment*, L'viv I. Franko National University, L'viv, 350 p.
5. Kuznetsova, V. H., 2005. *Dictionary of philosophical terms*, INFRA-M, Moscow, 731 p.
6. Lukianova, J. A., 2004, *Assessment models as a basis of a text : Abstract of diss. of philol.*, Moscow University, Moscow, 20 p.
7. Forrester, M. A., 1997, *Psychology of language. A critical introduction*, Sage, London, 372 p.
8. Herrnstein, B., 1997, Contingencies of value. *Critical Inquiry*, Oxford University Press, Oxford, 35 p.
9. Stevenson, Ch. L., 1996, *Ethics and language*, Yale University Press, New Haven, 164 p.
10. Arutiunova, N. D. 1998. Types of Language Meanings: Assessment, Event, Fact. – M. : Nauka,– 341 p.
11. Mironova N. N., 1997, *Discourse – Analysis of assessment semantics: Textbook for students*, NVI-TEZAURUS, Moscow, 158 p.
12. Baran, J. A., 2008, *Phraseology: Sign values*. Nova Knyha, Vinnytsia, 256 p.
13. Uzhchenko, T. H., 1995, *The Meaning of a phraseological unit. Origin, composition of phraseological units; Didactic material from the Ukrainian language : Lexis and phraseology*, Lybid, Kyiv, p. 184–218.
14. Klein, V., 2006, *Cambridge Idioms Dictionary*, Cambridge University Press, Cambridge, 503 p.
15. Ayto, J., 2010, *Oxford dictionary of English idioms. Third edition*, Oxford University Press, Oxford, 416 p.
16. Barantsev, K. T., 2006, *English-Ukrainian phraseological dictionary*, T-vo «Znannia», Kyiv, 1056 p.
17. Bilozhenko, V. M., 2003, *Dictionary of phraseological units of the Ukrainian language*, Naukova Dumka, Kyiv, 1104 p.

SOURCES OF ILLUSTRATIVE MATERIAL

1. Pearse, L., 1998, *Rosie*, Penguin Books, London, 629 p.
2. Rankin, I., 2003, *Beggar's Banquet*, Orion Books, London, 375 p.
3. Mortimer, C., 2007, *Christmas Proposals*, Harlequin Enterprises, Limited, London, 384 p.
4. Harris, R., 2009, *The Quality of Love*, Arrow Books, London, 408 p.
5. Mansell, J., 2009, *Rumour Has It*, Headline Publishing Group, London, 410 p.
6. Carrol, L., 1995, *Alice in Wonderland & Through the Looking Glass*, Wordsworth Editions Limited, London, 272 p.

Надійшла до редакції 15 квітня 2015 р.